



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica**

Ab anno Christi 1624. usque ad annum 1627

**Fleury, Claude**

**August. Vind. [u.a.], 1778**

**VD18 90118863**

§. 46. Poloni a Gustapho Adolpho Sueciæ Rege inopina vi oppressi.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67369)

Sæc. XVII.  
A. C. 1626.

§. XLVI.

*Poloni a Gustapho Adolpho Suecico  
Rege inopina vi oppressi.*

*Jæger. Hist. Eccl. l. 6. c. 6.*  
*Pufendorff. Hist. de Sued. Lotich. rer. Germ. l. 16. p. 479.*  
*Loccen. Hist. Suec. l. 8. p. 550.*  
*Piafec. chron. pag. 366.*

Ad hunc annum revocanda videntur initia belli Suecici, quod Gustavus Adolphus Rex pecuniis undique copulatus fretus, auriq[ue] Gallici splendore percussus Cæsari, toti Imperio, ac præcipue Romanæ Ecclesiæ inferre simulque Sectarias tenebras in Germaniam, ad divini humanique juris perturbationem invehere statuit: ut veterem bellicam suam audaciam acueret, Polonis Religione Catholicis ceu cote ad sævitiam incitamentum utebatur: quæquam enim anno superiore Livoniam non alio, quam armorum jure, ac actiones suas latius protendendi cupiditate sibi vendicarat, hoc anno in Prussiam nil tale opinantibus Polonis impetit, instructisque hanc in rem octoginta navibus, impositisque viginti sex armatorum millibus Stockholmio solvens Pillaviam primum Prussiæ Ducalis munimentum adorsus est, nulloque negotio cepit, eoquod Calvinianus archiepiscopus Gubernator clandestina cum Rege conveniens consilia in hostem belli tormento plumbeo globo vacua explosisset, eumque apertis oppidi portis ultro recepisset.



set: Delibatis hisce fortunæ auspiciis Sæc. XVII.  
 Gustavus Pillavia unacum classe sua in A. C. 1626.  
 Lacum Fiscavium progressus, apud  
 flumen Passeriam exsensionem fecit,  
 ac Bansbergam primum, postea & Ra-  
 vensbergam, cum repentinus pavor  
 omne defensionis consilium civibus ab-  
 stulisset, nullo negotio occupavit. Pro-  
 motis inde castris Frauenburgum War-  
 miensis Episcopi Metropolin ad dedi-  
 tionem provocat, mox igitur Canonici  
 inopino hoc Suecici exercitus adventu  
 territi res Sacras ac pretiosa quævis  
 Olensteinium transvehiculant, & Hen-  
 ricum de Endenberg Canonicum, qui  
 Ecclesiam Cathedralam ab hostium vio-  
 lentia tutaretur, in urbe relinquunt:  
 Hic vero missis ad Gustaphum Legatis,  
 urbis deditionem offert, ea tamen lege,  
 ut Ecclesiæ Cathedrali parceretur. Id  
 quoque pollicetur Rex, mox tamen  
 violata pacti fide urbs unacum Eccle-  
 sia militum deprædationi exponitur,  
 necnon Ecclesiastici æque ac cives omni  
 crudelitatum genere divexantur, non  
 aliam ob culpam, nisi quod Regi suo  
 fideles, ac Religione Catholici essent:  
 Altera die Gustavus Elbingam petit,  
 ubi cives arreptis quidem armis sese  
 ad defensionem parabant, Consul ta-  
 men ac Senatorum nonnulli, cum se-  
 ctæ suæ libertatem restringi iniquo fer-  
 rent



Sæc. XVII. rent animo, clam cum hoste confi-  
 A. C. 1626. rarunt, seque cum Rege de honestis de-  
 ditionis legibus acturos, mentiti, urbe  
 excefferunt, ultroneam illius deditio-  
 nem Gustavo oblaturi. Rex igitur ab  
 hisce perfidis cum valido præsidio in  
 urbem introductus, statim remotis co-  
 stodiis Urbanis suas imposuit. Tum  
 primum ex Ducali Prussia confluentibus  
 Sectariis Suecicus exercitus mire au-  
 ctus, Marienburgum contendit, quod  
 Albertus Penclavius ducentis pediti-  
 bus firmaverat, dein vero cum Rege  
 liberum cum sarcinis discessum pactus  
 eidem oppidum arcemque de dedit, re-  
 licto in hostium manibus Jacobo Sos-  
 novio Quæstore Regio, omnique tam  
 sua quam Regia pecunia: Pari felici-  
 tate, rapidoque victoriarum cursu Res-  
 Meviam, Dirfaviam, Stumam plures-  
 que alias urbes interceptit.

Percepta Suecorum irruptione Sig-  
 gismundus Poloniæ Rex, cum undecim  
 Polonorum millibus raptim collectis Me-  
 viam versus processit, commissoque ac-  
 cipiti prælio, cum resistendo impar e-  
 set, Dantiscum contendit, ut hanc ur-  
 bem aliunde nutantem in sui obsequio  
 ac fide firmaret. Interim vero Stanis-  
 laus Conjeppolcius legiones subsidarias  
 ex ultimis Russiæ finibus adduxit, et  
 taque hieme Dirfaviam incautum ob-  
 seclit.



fedit, ac Suecum militem pugnae ne-  
cessitatem cautius declinantem, in suis  
praesidiis veluti cinctum tenuit, praes-  
clusisque, quas Gustavus submiserat, co-  
piis Parensem portum occupavit. Exeun-  
te autem Mense Novembri Sigismundus  
Rex Comitia Thorunii celebrabat, ibi-  
dem omnium consensu pecuniis in bel-  
lum decretis. Paulopost Polonos inter  
& Suecos pacificatio tentabatur, irrito  
tamen successu; Polonis Regnum suum  
haereditarium praeter omne fas inter-  
ceptum querentibus, & Suecis econtra  
omnem culpam in Poloniae Regem re-  
jicientibus, eo quod Catholicam Reli-  
gionem introducere, hostemque patriae,  
introducto milite extero se declarare  
cepisset. Interim Conjeczolsius octo  
Suecorum millia, quae Sueciae Rex in  
Pomeraniae finibus conscripserat, in-  
opina vi adortus, fudit, fugavitque,  
belli tormentis, tympanis ac quinquaginta  
tribus vexillis victori relictis.  
Sub idem quoque tempus Konitius Pol-  
scius Polonorum Bellidux Tartaros, qui  
cum quadraginta suorum millibus in  
Poloniam irruerant, ingenti clade  
affecit.

## §. XLVII.

*Atrocissima vexatio Catholicorum in  
Zaponia.*

*Hist. Eccles. Tom. LVIII. Kk Flo-*

Saec. XVII.  
A. C. 1626.